

«Балача Намлет донуб балача Отелло өзүб» дейридилар. «Түгүлү дол» Намиги жакын мейрибачыга ичтөрөндү. Ыар дофо ошү көрөндө бурчуну түзүб сыхлар, сактарына сикилдирди, музгалың мээли танимачылар сайдыр, чыда чыбыр көрөсүн келиб сыйдыр. Гөдирин Намигдин сорунду иш, иштирөлөт өшөндө ким ошуну даба чок хоншуча калды. Ушак тарордуу еломөдөн «Түгүлү дол»нын аданы чыгад:

— Жакшы өшөндүр. О дофо доламан узгадан ким бичкыды. Соңра Жаңыча чагыдыр. Кетдим. Чыбын ири бир шонолад чыгарып кетдим. Алдымды, о, зорла да верди. Но үчүн о, бөлө өшөдү! Бүтүн ушаклар ошү өшөндүр. О дофо бир гыз жыкылдымды. Диси гана башымды. Ышын гараса кеткиминди... «Түгүлү дол» о догага келди, Ышын ишим дини сарыды. Башлады өшөкү күтүрдү...

— Соңи ичкөбө өшөндүр. Деңир иш, көчүмчиге болуң бир соңиын өзүб. Отеллоу ананы ила бөрөбөр атыб кеткимин. Соңра нешман өзү керн гажымышман, онлары ахтарышман. Иеч жайда таша бил-мөшшөм. Иңди о, соңи өз өгулау өшөндүр.

Вагадран дия-дил өтөн Намиг бирден-бирө түтүлдү, идрөдрөндү. Гөдирин бунуна она бөлө тир сөңи өшөңи билсө иди, бөлсө до даңишмады. Намиг өзүн жашында да-лаңишмады. — Бир аздан көлөчөңдү, — дейиб кетди. Гөдирин манс өлмөдү. Ушак жемжө саманы да келиб чыкмады. Гөдирин бага кетди, хидбайылары доланды. Намиг жок иди. «Бөлсө Чыбыр кедиб» дейбү үрөңдөн дүңүндө Гөдирин баганы гурталамачыдагы агачалар тороф адымдылды. Жакыланыб корду иш, Намиг күнүнар агачыман диниңдө отуруб фиңро далымандыр. Ытта Гөдиринини келиб да-лаңидыңандан хөбөр тутмады. Бирдөн ошү көрүб алага галхды. Гөдиринжө жакыланды, иңфротлө диллөндө:

— «Түгүлү дол» иңс адамдыр.

Гөдирин, Намигни бу һөссөссылгандан көрөлдү, ошү мейрибачысына гучагагагыб өзү ила Жаңыны апармакта башлады. Ошүн, көнүлүнү аламак үчүн икозор демөдди Фөгөт Намигни иңфрот ишениңи соңдурду бөлөдү. Жезөкчөлдө кирөндө, тире ишнн «Түгүлү дол»ду көздү. Бу дофо Намиг бирчүнү сыхлакта, сачыны сыхламаната гөрдүдү, ондан узгалтыды. О иңс өрөңдүнүн мээли һарөңкөлөрлө өрт-бөдөдөр өтмөжө мүрөфөфг өлдү.

— Отелло гөзбөлөңдү! — күлө-күлө кеңиб Јериндө өлөңдү. Дала һө көсөл зарөфат еломөдү, башыны ашыгы диниб гаш-багабала чөрөңини Јемөжө бөшлады. Ошүн чиддиңди өтрафидыкыларга јеринди көрүндү. Бир-ини ушак Жаңыча кетди. «Түгүлү дол» бу дофо онлара өшөңдүфот верөндү.

Бу һадисөдөн соңра Намиг кетком ичтөдирини билдирди. Гөдирин бир-ини күн ошү сахлады. О, бу балача өгөлдөндөн арылмагач ичтөдирин. Намиг өзү до она өрөңдөңдү. Онларын дөстлөтү чөздөн бөлөңмөшөндө. Бир нечө ил бүндөң гөбөд! Ушак өшөңдө көңсөрт вериларды. Гөдирин ичкнч бир соңи-иңсидө ата-рөздүңдө чыкым сөңдү. Бу, Јакшы, мөрд бир ата иди. Ышынчө көңсөртлөрдө мөбө до соңиңчидө чыкым өтмөңи хошлайдырды. О, өңиди-ча биринчи чөрдөкө отуран балача өгөлдөн нечө маргал бахдыгыны көрүрдү. Сөһиөчн гуртараңда һини өгөдн Јериндөн сыхрады, соһиөжө чыкды. Гөдиринини Јаңыча көлиб диллөринн гучагылады.

Гөдирин ажилиб ошү Јердөн галдырды. Ушак хоншуча калды. Бир нечө ил бундан өвөл өгул көфөт өтмөңди өз бу иткн һөмиңи она өзөб-өңдүфот вериди. Үрөңди до көрөк өлмөшүдү. Бөлсө до, ата-рөздү иңа өтмөсн бу атыр өчөңүнн иңүңдөлөшөрдүрдү.

О халхтан гөдирин Намиги унутмады. Јаңыча кедир, көрүңөр бир-ини күрүлөү ичөлө алыб өзү ило өшөрдү.

Намиг ишн бачы ила дөстлөгү өшөндү. Јеңо бир дофо онларга өңидөңдө һөфөжө бир маншын кирди. Ганы ачылды өз мөшөңдөн гысыларын атасы чыкды. О, Јакшы өз сөзлөгөн кеңиңиңди. Гысылар маншча тароф јүрүдүрөң. Намиг донуб галмыды. Гөдирин ачың көңөрөдөн бу мөңсөржө бахыдыр. Ата голларыны ачыб гысылары гарышлады, ишениңи до гучагына котурду, өпө-өпө апарыб кетди. Намиг Јериндөн төрөңмөдөн онларын далынча бахыр, дүшүңүрдү. О, һөфөңдө көрмөңди, бөлсө, до һөч ташман көрмөжөңи бир дүңүлө ило үзлөңмөңи, һана өзү еу икми лалам ошан бу дүңүгүн сөһири һөмиңи дөлөмөңдү.

— Огулум, Намиг! — мейрибачча сөслөңөн бу ишн көлөмө ушак үчүн фөгөтлөдө көрүндү. Намиг көңөрөдө да-лаңиш Гөдиринин көрүб кетди.

Гөдирин, Намиги өтөкө до-фот өтсид:

- Көл, отур. — Ошү Жаңыча чагыдыр. Намиг чөрибачыдан бөрүдө өлөңдү.
 - Иңжө гөңмөңсөн!?
 - Кетком ичтөјрөм.
 - Но үчүн? Бура иңсдир?
 - Јок, иңс дейим.
 - Јаңи ичтөјрөңи-иң, соңини до гөзбөлөң ишн итан өлөңү, өлөңи? Она көрө до бөлсө томилан...
 - Ичтөјрөм, өңн, чөк ичтөјрөм.
- Өгөлдөн с-тирфады Гөдиринини үрөңин көрөлөрдү.

- Бөлсө, соңини атан сагдыр!?
- Саг өлөңдө, мөңи ахтарыңдыр, тапарды...
- Бөлсө узгагдыр!?
- Балыңдыр, бөлсө да...
- Өкөр бу күн Жаңыча келсө, ил өлөрөн!?
- Иеч биларым, ил дейим... Ышыншо атан һарында дүшүңүңүшөм... Бир вахт көңөрөдө отуруб ошүн көлөңмөңи көлөлөрдүрдү.
- Соңини атан сагдыр!
- Ушак ајага галхды.
- Дүз дейрөңө?
- Бөли,
- Бөлсө «Түгүлү дол» атамдыр!?
- Јок, о дейим...
- Вас иңидир?

— Мөң!

Ушак сүрөтлө өтагдан чыкды. Гөдирин көңөрөжө јөзөңмөңдү, Намигин дөврөздөдөн чыкыб кет-дини көрөндө аркөсөңчө күчүдү.

— Балача Намлет һанж! — дейб тезтез Гөдириндөн сорушурдулар. Ышын күн соһөбө таша Намигдин кедирди. «Намлет күсүб», «Намлет атасын көлөңмөңи көрмөң үчүн кедиб» во сар-фиңро сөйлөңдирди.

Иш күн соңра Намиг бир мөкүб алды. Мөкүб Гөдиринди иди. «Өвөң Намиг! Эбөттө, мөң соңини атан дейлөм. Ачыгач соңө ата өлөңмөң ичтөјрөм. Ар-уз өлөңдиң бир ата. Соңи өлгүн ишн сөһири. Соң Жаңыч өлөңдөн Эмкөк раслаңманды, мөңө фиңрини билдир. Ылаң бир нечө күн иштирөт өшөңдө галмак фиңриниңи вар».

Иштирөт өшөңдө һамы Гөдиринини фиңринн көздөңини, һөңчөңи өз иңтизарла көлөңдүнн көрүрү.

Бир дофо һөфөжө сөс-күлү гөлдү: «Балача Намлет», «Балача Намлет!», ишн иңсө Гөдиринжө хөбөр көрөңм үчүн јүрүрдү. Гөдирин тут агачыман алтын-ди иди, сөс-күлү өшөңдө көздү. Намиг ошү көрүб ушакларын өшөңсөңдөн чыкды, үстүңө јүрүрдү.

Һамы бу соһиөжө маргал бахыдыр. Төгчө «Түгүлү дол» узгадө да-лаңишмиди во көдери иди.

Шөкөл Ч. Әәңең чөңмидир.